

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

שם הכלי: **שאלון ה-STEP** (Screening Tool of Feeding Problems) 🌀

פותח בשנת: 2001, על ידי: מטסון וקון (Matson & Kuhn, 2001) 🌀

תורגם לעברית בשנת: 2008, על ידי: הרדל (2008) 🌀

שאלון זה מזהה בעיות אכילה בקרב ילדים עם מש"ה	מטרת הכלי	1
שאלון	סוג כלי המחקר	2
מטפלים שמדווחים על מקבלי השירות.	אוכלוסיית היעד	3
דיווח עצמי של המטפלים בנוגע למקבלי השירות שלהם.	אופי הדיווח	4
השאלון מורכב מ- 23 פריטים המחולקים לחמש קטגוריות: סיכון לאספירציה, סלקטיביות באכילה, סרוב לאוכל, מיומנויות אכילה, ובעיות התנהגות באכילה.	מבנה הכלי	5
דיווח תדירות וחומרת ההתנהגות על סקאלת ליקרט עם שלוש נקודות, במישור של התדירות מ 0 "אף פעם לא" ועד 2 "יותר מ 10 פעמים". ובמישור של חומרת ההתנהגות מ 0 "לא גרם כל נזק" ועד 2 "גרם לפגיעות חמורות". הציונים עבור השכיחויות מסוכמים יחד לפי הקטגוריות, ככל שציון בקטגוריה מסוימת יהיה גבוה יותר, כך תהיה דרגת הקושי בתפקוד גבוהה יותר. ציוני חומרת ההתנהגות עבור כל קטגוריה מתקבלים ע"י סכום של מכפלה של כל היגד בשכיחות כפול התוצאה בחומרת ההתנגדות. נתונים אלה יכולים להראות באיזה תחום ישנן שכיחות וחומרה גדולה.	סוג סולם המדידה	6
סולם ליקרט במישור של תדירות ובמישור של חומרת ההתנהגות.	סוג הפריטים בכלי	7
23 פריטים	אורך הכלי	8

9	מהימנות	לכלי זה בוססה מהימנות מבחן חוזר ומהימנות בין בודקים בארה"ב (Matson & Kuhn, 2001), כך שמהימנות מבחן חוזר נקבעה במחקר שכלל 102 אנשים עם מש"ה, ונמצאה בינונית בהתייחס לציון הכללי ($r=.72, p<.01$) ונעה בין 0.26-0.79 ($P<.01$), בקטגוריות השונות מהימנות בין בודקים נמצאה ממוצעת לגבי הציון הכללי ($r = .71, p<.01$), ונעה בין (0.55-0.81) ($P<.01$) בקטגוריות השונות.
10	תקיפות	תוקף קריטריון נעשה תוך כדי השוואה בין תוצאות שאלון ה- "STEP" לגבי היגדים של החזרות אוכל ו PICA כפי שמאובחנים ב DSM-4 באמצעות שימוש ב- phi coefficient, מקדם המתאם בין שני האבחונים היה ממוצע (0.68) עבור החזרות של אוכל, וגם כן ממוצע (0.55) עבור ה- PICA (Matson & Kuhn, 2002).

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
890-112-2018.1 קישור למחקר <<	וירג'יני סלאמה-מארון (2021). תיקוף שאלון ה- "Mosh-Eat" לאיתור בעיות אכילה בקרב מבוגרים עם מגבלה שכלית התפתחותית. בהנחיית: פרופ' עינת גל. אוניברסיטת חיפה

- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)

לשימוש פנימי

כלי מחקר < איכות חיים של אנשים עם מש"ה < אכילה והאכלה < שאלון ה- STEP

שאלון ה-STEP (Screening Tool of Feeding Problems)

(Matson & Kuhn, 2001)

שם הילד: _____ מספר מזהה: _____

קידוד:

F - באיזה תדירות התרחשה התנהגות זו במהלך החודש האחרון

0-אף פעם לא, לא מהווה בעיה

1-בין פעם ל 10 פעמים

2-יותר מ 10 פעמים

SV - באיזו מידת חומרה הופיעה התנהגות זו במשך החודש האחרון

0-לא גרמה כל נזק/בעיה

1-גרמה לנזק/בעיות מינימאלי/ות

2-גרמה לבעיות/פגיעות חמורות

* השאלון כתוב בלשון זכר אך מתייחס לשני המינים כאחד.

חומרת ההתנהגות SV	תדירות F		
		איננו יכול להאכיל את עצמו באופן עצמאי.	1.
		בעיות התנהגות (כמו אגרסיביות, פגיעה עצמית, פגיעה ברכוש) מתגברות בזמן הארוחות.	2.
		אינו מפגין יכולת לעיסה.	3.
		משתנק/ נחנק בעת אכילה.	4.
		איננו מפגין יכולת בליעה.	5.
		אוכל רק סוגים מסוימים של מזון (למשל, אורז, פודינג).	6.
		גונב או מנסה לגנוב אוכל מאחרים בזמן ארוחה.	7.
		זקוק לאביזרי עזר לאכילה (עיבוי לכף, צלחת מותאמת..).	8.

		אוכל או מנסה לאכול חפצים שאינם מיועדים לאכילה.	9.
		מעדיף לאכול במקומות מסוימים (למשל, חדר אוכל).	10.
		אוכל רק כמות קטנה מהארוחה המוגשת לו.	11.
		ממשיך לאכול כל עוד האוכל זמין.	12.
		יורק את האוכל לפני בליעתו.	13.
		גונב או מנסה לגנוב אוכל בעת ארוחה.	14.
		אוכל כמות גדולה של אוכל במשך זמן קצר.	15.
		זקוק למנח מיוחד בזמן האכילה.	16.
		בולע את האוכל בלי לעיסה יעילה.	17.
		מחזיר אוכל (מעל הגירה) ובולע אותו חזרה במהלך הארוחה או ישר אחרי הארוחה.	18.
		דוחף את האוכל הצידה או מנסה לעזוב את מקום האכילה בעת הגשת הארוחה.	19.
		אוכל מאכלים רק כשהם בטמפרטורה מסוימת.	20.
		מקיא בזמן ארוחה או מיד אחריה.	21.
		מעדיף שמטפל מסוים יאכיל אותו, או מעדיף שיאכילו אותו במקום שיאכיל את עצמו.	22.
		אוכל רק מאכלים בעלי מרקמים מסוימים.	23.

שם ממלא הטופס: _____

תאריך: _____